

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Ommen

Voorwoord

Voor u ligt de nota inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Ommen. Het geeft de kaders en spelregels weer voor het inkopen - en aanbesteden - van leveringen, diensten en werken.

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is gebaseerd op de gewijzigde aanbestedingswet 2012, die per 1 juli 2016 in werking is getreden. Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid heeft de gemeenteraad van Ommen uitvoerig behandeld.

De kaders en spelregels uit dit inkoop- en aanbestedingsbeleid maken het mogelijk:

- om niet alleen het inkoopproces zelf efficiënt in te richten (doelmatig inkopen), maar ook de sturing en de control op de inkoopfunctie;
- om te voldoen aan de relevante regelgeving, op zowel nationaal als op Europees niveau met betrekking tot overheidsinkopen (rechtmatig inkopen);
- om actuele politieke thema's zoals het stimuleren van de lokale economie, duurzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid op een juiste manier in de inkooppraktijk in te bedden;
- om binnen de gemeente Ommen een eenduidige, transparante werkwijze te hanteren waarbij aanbieders objectief worden beoordeeld.

Hierdoor:

- kunnen de inkoopprocessen een belangrijke bijdrage leveren aan het algehele prestatieniveau en daarmee aan het financiële resultaat en de financiële beheersing van de gemeente Ommen;
- is de gemeente Ommen een integere en betrouwbare opdrachtgever die leveranciers, dienstverleners en aannemers eerlijke en gelijke kansen biedt.

Kortom, met dit beleid bieden wij bestuurders, ambtelijke betrokkenen en leveranciers een handvat voor professionele samenwerking bij toekomstige inkooptrajecten van de gemeente Ommen.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. DOELSTELLINGEN INKOOP- EN AANBESTEDINGSBELEID	5
2. JURIDISCHE UITGANGSPUNTEN	7
2.1. ALGEMEEN JURIDISCH KADER	7
2.2. UNIFORME DOCUMENTEN	7
2.3. ALGEMENE BEGINSELEN BIJ INKOOP	8
2.4. MANDAAT EN VOLMACHT	8
2.5. GRENSOVERSCHRIJDEND BELANG	8
2.6. AANBESTEDINGSWET	9
2.7. KLACHTENREGELING	9
2.8. AFWIJKINGSBEVOEGDHEID	9
3. ETHISCHE EN IDEËLE UITGANGSPUNTEN	10
3.1. INTEGRITEIT	10
3.2. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN	10
3.3. SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE EISEN AAN OPDRACHTNEMERS	11
3.4. INNOVATIE	11
4. ECONOMISCHE UITGANGSPUNTEN	12
4.1. ONAFHANKELIJKHEID EN KEUZE VOOR DE ONDERNEMERSRELATIE	12
4.2. PRODUCT- EN MARKTANALYSE	12
4.3. BEPALEN VAN DE INKOOPPROCEDURE	12
4.4. LOKALE- EN REGIONALE ECONOMIE EN MKB	13
4.5. SAMENWERKINGSVERBANDEN	14
4.6. EERLIJKE MEDEDINGING EN COMMERCIEËLE BELANGEN	14
4.7. INKOOPVOORWAARDEN	14

Inleiding

Jaarlijks geeft de gemeente Ommen voor ruim 30 miljoen euro uit aan werken, leveringen en diensten, waarvan ruim 6 miljoen euro door inkoop beïnvloedbaar is. Dat schept een grote verantwoordelijkheid. De gemeente Ommen wil deze gemeenschapsgelden dan ook op een rechtmatige, doelmatige en integere wijze besteden.

Dit betekent dat de gemeente Ommen te allen tijde:

- Een integere en betrouwbare opdrachtgever wil zijn die leveranciers eerlijke en gelijke kansen biedt (non-discriminatie);
- Doelmatig inkoop en aanbesteedt. Het doel is een zo goed mogelijk product tegen een zo gunstig mogelijke prijs te krijgen (beste prijs-kwaliteit verhouding), met een transparant inkoopproces en een objectieve beoordeling van de aanbiedingen;
- Het proces controleerbaar maakt voor bestuur, management, burgers en bedrijven;
- Europese, nationale en eigen regelgeving hanteert.

Aangezien Inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, dient de gemeente Ommen continu bezig te zijn met het doorvoeren van verbeteringen in de inkoopprocessen en het verder professionaliseren van haar inkoop- en aanbestedingspraktijk.

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen en uitgangspunten te schetsen die de kaders vormen waarbinnen de gemeente Ommen kan en moet inkopen en aanbesteden.

Wijziging van de aanbestedingswet 2012

Per 1 juli 2016 is gewijzigde aanbestedingswet 2012 in werking getreden. Deze wet moet meer ondernemers een eerlijke kans geven op een overheidsopdracht. De uitgangspunten en consequenties van de gewijzigde wet zijn verwerkt in deze beleidsnota.

Borging van het inkoop- en aanbestedingsbeleid

De voormalige ambtelijke organisaties van de gemeenten Ommen en Hardenberg vormen sinds 1 juli 2012 de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg.

De borging van het inkoop- en aanbestedingsbeleid is in eerste instantie belegd bij de afdeling Dienstverlening van de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg, werkeenheid Financiën, Inkoop en Verzekeringen, cluster Inkoop. Deze faciliterende en adviserende taak uit zich in het bieden van handvatten, hulpmiddelen en ondersteuning aan alle organisatieonderdelen om het beleid ten uitvoer te kunnen brengen. Daarnaast heeft deze afdeling een coördinerende en signalerende taak.

Herijking van het inkoop- en aanbestedingsbeleid

De wereld rondom inkoop en aanbesteden is in beweging, gedreven door zowel externe factoren (regelgeving, marktontwikkelingen, jurisprudentie et cetera) als interne factoren (verdere professionalisering).

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Ommen wordt daarom in ieder geval elke drie jaar geëvalueerd en zonodig herijkt. Indien wenselijk c.q. noodzakelijk kan dit ook eerder gebeuren. De afdeling Dienstverlening van de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg, werkeenheid Inkoop heeft hierin een initiërende rol. De ontwikkelingen in de Europese regelgeving worden gevolgd en nieuwe regelgeving wordt integraal in dit beleid van toepassing verklaard. Ook gemeentelijke ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn om het inkoop- en aanbestedingsbeleid te herzien.

Informeren van de gemeenteraad

De gemeenteraad van Ommen zal eens per jaar op hoofdlijnen worden geïnformeerd over de uitgevoerde aanbestedingen van het voorafgaande jaar inclusief de prestaties op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.

Leeswijzer

Na deze inleiding komen in hoofdstuk 1 de doelstellingen van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid aan bod.

In hoofdstuk 2 worden de juridische beleidsuitgangspunten op het gebied van Inkoop beschreven.

In hoofdstuk 3 komen de ethische en ideële uitgangspunten aan de orde, waarbij wordt ingegaan op integriteitseisen aan bestuurders en ambtenaren, integriteitseisen aan opdrachtnemers, duurzaam inkopen en de sociaal maatschappelijke doelstelling van de gemeente Ommen.

In hoofdstuk 4 worden de economische uitgangspunten uiteengezet. Hierbij komen de te hanteren aanbestedingsprocedures aan bod, maar ook de omgang met selectie- en gunningscriteria en de omgang met (lokale) leveranciers.

1. Doelstellingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

De gemeente Ommen wil met dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

Rechtmatig en doelmatig Inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.

Rechtmatig betekent dat de gemeente Ommen de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van inkoop en aanbesteding naleeft, alsook de bepalingen van haar eigen Inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Doelmatig inkopen betekent dat de gemeente Ommen moet zorgen dat de inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel (effectief). Verder moeten de kosten in redelijke verhouding staan tot de opbrengsten. Het beheersen en verlagen van de middelen staat centraal (efficiënt). De gemeente Ommen houdt daarbij steeds in het oog dat er voldoende toegang is voor ondernemers tot opdrachten van de gemeente Ommen.

Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs-kwaliteit verhouding waarbij het inkoopproces transparant is en het beoordelen van de aanbieders objectief.

Bij het Inkopen van Werken, Leveringen en Diensten kan de gemeente Ommen ook interne en andere (externe) kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de in te kopen Werken, Leveringen en Diensten speelt een belangrijke rol.

Een continue positieve bijdrage leveren aan het gehele prestatieniveau van de gemeente Ommen, wat moet leiden tot verbetering van het financiële resultaat en de financiële beheersing.

Inkoop moet ondersteunend zijn aan het gehele prestatieniveau van de gemeente Ommen en daar direct en voortdurend aan bijdragen.

Het vergroten van inkoopkennis en het ontsluiten van deze kennis in de eigen organisatie.

Leden van het inkoopteam houden vanzelfsprekend hun kennis actueel door het bijwonen van workshops, cursussen etc. Met deze kennis en ervaring ondersteunen zij de interne collega's. Daarnaast is het van belang dat de randvoorwaarden van inkoop- en aanbestedingsprocessen algemeen bekend zijn in de organisatie. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld informatie en formulieren op het intranet, interne workshops, et cetera.

Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn die leveranciers, dienstverleners en aannemers eerlijke en gelijke kansen biedt.

Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met Inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen Werken, Leveringen en Diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid van de gemeente Ommen bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de contractant en in wederzijds respect tussen de gemeente Ommen en de contractant.

De gemeente Ommen spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.

De voornaamste uitgangspunten bij het behalen van deze doelstellingen zijn:

De gemeente Ommen stelt een administratieve lastenverlichting voor zowel zichzelf als voor ondernemers voorop.

Zowel de gemeente Ommen als ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces. De gemeente Ommen verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren. Digitaal inkopen en aanbesteden is een voorbeeld van zo'n efficiënt inkoopproces.

Het hanteren van een eenduidige, transparante werkwijze binnen de gemeente Ommen.

De gemeente Ommen handelt volgens de basisregels van rechtmatige inkoop. Dat wil zeggen dat binnen de juiste procedure keuzes worden gemaakt. Deze keuzes zijn transparant, op basis van objectieve criteria gemaakt en sluiten niemand op voorhand uit. De eisen die aan de leverancier worden gesteld moeten evenredig zijn met de aard en waarde van de opdracht.

Natuurlijk sluit dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid ook zoveel mogelijk aan op het algemene beleid van de gemeente Ommen.

Enkele relevante beleidstukken hierbij zijn:

- Het integriteitsbeleid van de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg;
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de GR Bestuursdienst Ommen-Hardenberg;
- Algemene regeling budgethouderschap GR Bestuursdienst Ommen-Hardenberg;
- Duurzaamheidsbeleid van de gemeente Ommen.

2. Juridische uitgangspunten

2.1. Algemeen juridisch kader

De gemeente Ommen leeft de relevante wet- en regelgeving na. De voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgen uit:

- *Europese wet- en regelgeving*: wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie;
- Alle overheidsinstellingen van de lidstaten van de Europese Unie zijn onderworpen aan de basisbepalingen van het EG-verdrag inzake de interne markt. Het gaat hier met name om de volgende bepalingen van het gemeenschapsrecht:
  - verbod op belemmering van het vrije verkeer van goederen, diensten en werknemers binnen de Gemeenschap;
  - verplichting om beperkingen bij de vrijheid van vestiging op te heffen;
- *Aanbestedingswet2012*: dit nieuwe wettelijke kader implementeert de Europese Richtlijn 2014/24/EG van het Europees Parlement betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten. Deze aanbestedingsrichtlijn regelt het aanbesteden voor overheden en publiekrechtelijke instellingen, soms wordt deze richtlijn ook wel de Algemene Richtlijn genoemd;
- *Burgerlijk Wetboek*: het wettelijke kader voor overeenkomsten;
- Gemeentewet: het wettelijke kader voor gemeenten.

2.2. Uniforme documenten

De gemeente Ommen probeert zo veel mogelijk uniforme documenten te gebruiken. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De gemeente Ommen past in ieder geval altijd de volgende documenten toe:

- *Aanbestedingsreglement werken 2016*: gebruik 'ARW 2016' is verplicht gesteld in de nieuwe aanbestedingswet;
- *Algemene Inkoopvoorwaarden Vereniging Nederlandse Gemeenten voor leveringen en diensten*: het VNG Model voldoet aan de regels in de Aanbestedingswet, waaronder de proportionaliteitseisen. Bij de voorwaarden wordt rekening gehouden met zowel de belangen van gemeenten als die van opdrachtnemers. Minder vragen en onderhandelingen leiden voor beide partijen tot lastenverlichting;
- *UAV voor werken (Uniforme Administratieve Voorwaarden)*: de UAV 2012 is een set voorwaarden die van toepassing verklaard kunnen worden op zowel overheids- als particuliere werken onder directie. In gangbare bestekken zoals STABU (B&U) en RAW (weg- en waterbouw) wordt verwezen naar de UAV 2012. Het van toepassing verklaren en een juist gebruik van de UAV 2012 leidt in hoge mate tot een redelijk evenwicht tussen de belangen, verantwoordelijkheden en risico's van opdrachtgever en aannemer;
- *Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)*: om de regeldruk en daarmee de lasten voor ondernemers te verminderen maakt de gemeente Ommen gebruik van de uniforme 'eigen verklaring' (opgesteld door de EU; gebruik wordt door de nieuwe aanbestedingswet verplicht gesteld);

- *VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid*: met het toepassen van dit model op onderhavig inkoop- en aanbestedingsbeleid onderschrijft de gemeente Ommen het belang van standaardisatie van inkoop- en aanbestedingsdocumenten bij de overheid met als doel de administratieve lasten te verlagen.

2.3. Algemene beginselen bij Inkoop

Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

De gemeente Ommen neemt bij overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- *Gelijke behandeling*: gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden;
- *Non-discriminatie*: discriminatie op grond van nationaliteit mag niet;
- *Transparantie*: de gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn;
- *Proportionaliteit* (evenredigheid): de gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De gemeente Ommen past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden;
- *Wederzijdse erkenning*: diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die Diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de gemeente Ommen.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De gemeente Ommen neemt bij haar Inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals:

- *Gelijkheidsbeginsel*: de overheid moet gelijke gevallen op gelijke wijze behandelen;
- *Motiveringsbeginsel*: de overheid moet zijn besluiten goed motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn;
- *Vertrouwensbeginsel*: wie op goede gronden -bijvoorbeeld na een duidelijke toezegging- erop mag vertrouwen dat de overheid een bepaald besluit neemt, heeft daar ook recht op.

2.4. Mandaat en volmacht

Inkoop en aanbesteden vindt plaats met inachtneming van de geldende mandaat- en volmachtregeling van de gemeente Ommen. De gemeente Ommen wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

2.5. Grensoverschrijdend belang

Voorafgaand aan inkoop vindt er een objectieve toets plaats of er sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten met een duidelijk grensoverschrijdend belang, zal de gemeente Ommen een passende mate van openbaarheid in acht nemen. Een aankondiging van de te verstrekken opdracht zal de gemeente Ommen

op haar website plaatsen en/of in andere gebruikelijke platforms, zoals dagbladen.

2.6. Aanbestedingswet

De Eerste Kamer heeft op 21 juni 2016 ingestemd met het wetsvoorstel tot wijziging van de Aanbestedingswet 2012. Deze gewijzigde aanbestedingswet 2012 is op 1 juli 2016 in werking getreden. De wet moet meer ondernemers een eerlijke kans geven op een overheidsopdracht. De belangrijkste wijzigingen in de wet zijn:

- Nieuwe procedure innovatiepartnerschap;
- Keurmerken als eis onder voorwaarden toegestaan;
- De term Economisch Meest Voordelige Inschrijving (Emvi) krijgt een andere betekenis. Het wordt de overkoepelende term voor de 3 gunningscriteria:
  - Beste prijs/kwaliteitverhouding;
  - Laagste prijs;
  - Laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit (zoals levenscycluskosten);
- Voor zogenoemde sociale en andere specifieke diensten geldt een vereenvoudigde procedure, gezien de beperkte grensoverschrijdende dimensie van deze diensten. Denk bijvoorbeeld aan diensten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, administratiediensten voor onderwijs en enkele juridisch diensten. In bijlage XIV van Richtlijn 2014/24/EU staat een opsomming van diensten waarvoor een vereenvoudigde procedure geldt. Bij deze nieuwe procedure voor sociale diensten geldt een drempel van € 750.000,00;
- Verplichting tot elektronisch aanbesteden per 1 juli 2017;
- Verplicht gebruik Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA);
- Er is een extra uitsluitingsgrond opgenomen om ondernemingen uit te kunnen sluiten die structureel te kort zijn geschoten bij de uitvoering van een opdracht (Past Performance);
- Aanbestedende diensten mogen onder bepaalde voorwaarden opdrachten voorbehouden aan organisaties die integratie van arbeidsbeperkten tot doel hebben. Hiermee wordt aangesloten bij de participatiewetgeving.

2.7. Klachtenregeling

De gemeente Ommen biedt ondernemers de mogelijkheid om klachten over inkoop- en aanbestedingsprocedures in te dienen.

2.8. Afwijkingsbevoegdheid

Afwijken van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid is slechts mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit door de directie van de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg en de desbetreffende portefeuillehouder van de gemeente Ommen en voor zover een en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is.

3. Ethische en ideële uitgangspunten

3.1. Integriteit

De gemeente Ommen stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop. Dit houdt in dat bestuurders en ambtenaren zich moeten houden aan de vastgestelde gedragscodes. Zo dient zij altijd zakelijk en objectief te handelen, waardoor bijvoorbeeld belangenverstremgeling wordt voorkomen.

Verder wil de gemeente Ommen alleen zaken doen met integere ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. De toetsing van de integriteit vindt onder andere plaats door toepassing van verplichte uitsluitingsgronden bij de uitvoering van inkoop- en aanbestedingsprocedures, waaronder het al dan niet kunnen overleggen van een geldige Gedrag Verklaring Aanbesteden, GVA. Voor de sectoren bouw, ICT en milieu kan daarnaast advies worden opgevraagd bij bureau BIBOB.

3.2. Maatschappelijk verantwoord inkopen

De gemeente Ommen heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer en neemt daar waar mogelijk bij inkoop en aanbestedingen, milieu- en sociale aspecten in acht.

Bij maatschappelijk verantwoord inkopen wordt gestreefd naar een balans tussen mens, milieu en financiën. Bij de mens gaat het om zaken als recht op vakbond, lidmaatschap, kinderarbeid, fraude, discriminatie enz. Bij milieu gaat het om het milieu en de natuur zo min mogelijk te belasten. Bij financiën gaat het erom de beschikbare budgetten in relatie tot bovenstaande zo optimaal mogelijk te besteden.

Duurzaam inkopen/aanbesteden

MVI zal ingezet worden om een concrete bijdrage te leveren aan de realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Ommen.

In de praktijk betekent het dat:

- de gemeente Ommen, waar mogelijk, bij Europese aanbestedingen van diensten, leveringen en werken duurzaamheidscriteria mee laat wegen;
- bij de marktanalyse de gemeente Ommen inventariseert welke kansrijke duurzame mogelijkheden de aan te besteden diensten, producten en werken bieden en op basis daarvan proportionele duurzaamheidscriteria opstelt;
- deze criteria worden opgenomen in de aanbestedingstukken en de te sluiten overeenkomst;
- ook bij aanbestedingen onder de Europese drempels getracht zal worden duurzaamheid als gunningscriterium op te nemen;
- de duurzame prestaties worden gemonitord en geregistreerd.

Sociaal inkopen/aanbesteden

De gemeente Ommen heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving. Zij stimuleert daarom de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het arbeidsproces.

Eén van de instrumenten hierbij is om bij aanbestedingen uitvoeringsvoorwaarden op te nemen met betrekking tot het creëren van arbeidsplaatsen, leerwerk- en stageplekken. Middels het toepassen van Social Return wil de gemeente Ommen (extra) werkplekken realiseren om de competenties en arbeidskansen van deze mensen te vergroten.

In de praktijk betekent het dat:

- de gemeente Ommen, waar mogelijk, bij Europese aanbestedingen voor diensten en werken SR-uitvoeringsvoorwaarden opneemt en/of -criteria mee laat wegen;
- op grond van een marktanalyse de gemeente Ommen de SR-voorwaarden/criteria bepaalt. Bijvoorbeeld een minimum percentage van de loonsom van de opdracht of minimumpercentage van de opdrachtsom;
- deze voorwaarden/criteria worden opgenomen in de aanbestedingstukken en de te sluiten overeenkomst;
- ook bij aanbestedingen van werken onder de Europese drempel getracht zal worden SR-voorwaarden/criteria te nemen;
- de prestaties worden gemonitord en geregistreerd.

3.3. Sociaal Maatschappelijke eisen aan opdrachtnemers

De gemeente Ommen weert werken, leveringen en/of diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen (basisnormen van de International Labour Organisation (ILO)).

3.4. Innovatie

De gemeente Ommen zal daar waar mogelijk, innovatie bevorderen met haar Inkoop- en aanbestedingsprocedures. Hierbij heeft de gemeente Ommen oog voor innovatieve producten, werken en diensten, die een belangrijke rol spelen in de efficiëntie en kwaliteit van overheidsdiensten. Innovatie dient gericht te zijn op het leveren van een bijdrage aan een duurzame ontwikkeling van de gemeenten en een kwalitatief betere leefomgeving voor haar inwoners

4. Economische uitgangspunten

4.1. Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

De gemeente Ommen acht een te grote afhankelijkheid van ondernemers niet wenselijk.

De gemeente Ommen streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van ondernemers (contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. De gemeente Ommen moet vrij zijn in het maken van keuzes bij haar inkoop (waaronder de keuze van ondernemer(s) en contractant(en)), maar ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

4.2. Product- en marktanalyse

Inkoop - en aanbesteden vindt plaats op basis van een door de gemeente Ommen geïnitieerde voorafgaande product-, dienst-, en/of marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.

4.3. Bepalen van de inkoopprocedure

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke en objectieve voorafgaande schriftelijke raming van de opdracht. De raming is ook van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. De gemeente Ommen wil immers niet het risico lopen dat zij verplichtingen aangaat die zij niet kan nakomen.

Om te kunnen bepalen welke marktbenaderingswijze moet worden gevolgd, dient de totale opdrachtwaarde (exclusief BTW) te worden vastgesteld.

De gemeente Ommen zal – met inachtneming van de Gids Proportionaliteit bij de onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren.

Bedragen zijn exclusief BTW

Procedure	Diensten	Leveringen	Sociale en Specifieke diensten	Werken
Enkelvoudig Bij voorkeur een lokale/regionale ondernemer	< € 25.000,-*	< € 50.000,-*	< € 100.000,-	€ 150.000,-*
Meervoudig onderhands Min. 3 – max. 5 aanbiedingen	tot Europese drempel	tot Europese drempel	Vanaf € 100.000,-	€ 150.000,- tot € 2.500.000,-
Nationaal Nationale publicatie en publicatie website gemeente Ommen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 2.500.000,- tot Europese drempel
Europees* Europese publicatie en publicatie website gemeente Ommen	Vanaf Europese drempel € 209.000,--	Vanaf Europese drempel € 209.000,--	n.v.t.	Vanaf Europese drempel € 5.225.000,--

* *Europese drempelbedragen voor 2016/2017. Deze worden eens in de twee jaar vastgesteld.*

Enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag

De gemeente Ommen vraagt minimaal één offerte, bij voorkeur bij een lokale/regionale ondernemer.

* Om meerdere partijen een eerlijke kans te geven en ten behoeve van optimale concurrentiestelling wordt ook voor aanbestedingen van werken voor bedragen tussen € 50.000,- en € 150.000,- het opvragen van meerdere offertes aanbevolen. Dit geldt eveneens voor diensten en leveringen voor bedragen tussen € 25.000,- en € 50.000,-. Uit kostenoverweging (verlaging administratieve lasten) wordt hier gekozen voor een praktische en eenvoudige aanpak. De hier voorgestane werkwijze voor het opvragen van meerdere offertes is dan ook niet gebonden aan de hierna omschreven procedure van meervoudige onderhandse aanbesteding.

Meervoudig onderhandse Offerteaanvraag

De gemeente Ommen vraagt aan minimaal drie en maximaal vijf ondernemers een offerte.

Bij het samenstellen van de lijst van gegadigden die voor een offerteaanvraag zullen worden benaderd zal tijdens de voorbereiding op de aanbesteding de gemeente Ommen hiervoor maximaal drie partijen zelf selecteren. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd, dat als uit een te voeren marktverkenning blijkt dat er voldoende lokale/regionale aanbieders zijn, er daarvan in ieder geval twee uitgenodigd zullen worden. Deze lijst zal worden aangevuld met minimaal twee gegadigden die zich hebben aangemeld na een oproep op de website van de gemeente Ommen. De gemeente Ommen geeft in die oproep aan dat zij voornemens is een meervoudig onderhandse procedure te starten en dat geïnteresseerde partijen zich kunnen melden. De aanmeldingen zullen vervolgens worden beoordeeld op geschiktheid. De selectie van de geschikte gegadigden die in aanmerking komen voor deelname aan de aanbesteding zal geschieden middels loting.

Nationaal aanbesteden

Voor werken tussen € 2.500.000,-- en de Europese drempel, zal de gemeente Ommen nationaal aanbesteden. De gemeente Ommen zal voorafgaand aan de opdrachtverlening een aankondiging plaatsen.

Europees aanbesteden

Boven de (Europese) drempelbedragen zal de gemeente Ommen in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving.

Sociale en specifieke diensten

Voor zogenoemde sociale en andere specifieke diensten geldt een vereenvoudigde procedure, gezien de beperkte grensoverschrijdende dimensie van deze diensten. Zie ook paragraaf 2.6.

4.4. Lokale- en regionale economie en MKB

Zoals gesteld in hoofdstuk 1, hanteert de gemeente Ommen de beginselen van transparantie, objectiviteit en non-discriminatie bij al haar inkopen. Dit betekent dat alle leveranciers gelijke kansen hebben. De gemeente Ommen streeft er naar om haar opdrachten voor MKB-partijen toegankelijk te maken binnen de mogelijkheden die de wet- en regelgeving hiervoor stelt. In voorkomende gevallen waar een onderhandse offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, wordt rekening gehouden met regionale en lokale ondernemers.

Lokaal overleg

De gemeente Ommen hecht waarde aan een goed contact met het lokale bedrijfsleven. Het cluster Inkoop van de afdeling Dienstverlening van de Bestuursdienst Ommen-Hardenberg initieert minimaal eens per jaar een overleg met de lokale ondernemersvereniging.

4.5. Samenwerkingsverbanden

De gemeente Ommen hanteert als uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij inkoop. Dit geldt zowel voor samenwerking binnen de eigen organisatie als voor samenwerking met andere gemeenten en/of (semi-)overheidsinstellingen binnen de Regio. De inkoop samenwerking richt zich naast het gezamenlijk inkopen en aanbesteden waar mogelijk, op het delen van kennis en vaardigheden en het gezamenlijk optrekken waar het ontwikkelingen betreft op het gebied van inkoop en aanbesteden.

Regionale samenwerking (actieplan 'Ondernemersvriendelijk Aanbesteden')

Op initiatief van MKB-Nederland/Regio Zwolle, VNO-NCW IJsseldelta/NO-Overijssel, Bouwend Nederland Regio Oost en de Kamer van Koophandel Oost Nederland is er in 2012 een actieplan en convenant 'ondernemersvriendelijk aanbesteden' opgesteld. De gemeente Ommen is deelnemende gemeente in dit initiatief. Kern van dit actieplan is: "We doen het samen; bedrijfsleven en overheid". Opdrachtgevers en opdrachtnemers gaan elkaar steeds meer opzoeken en met elkaar in gesprek. Samen willen de partijen investeren in nieuwe samenwerkingsvormen en innovatieve aanbestedingsprocedures. De partijen hebben afgesproken gezamenlijk masterclasses en informatiebijeenkomsten te organiseren waarbij onder andere thema's als informatie uitwisseling, duurzaamheid en social return een belangrijke rol spelen.

4.6. Eerlijke mededinging en commerciële belangen

De gemeente Ommen bevordert eerlijke mededinging. De betrokken ondernemers moeten een eerlijke kans krijgen om de opdracht gegund te krijgen. Door in principe objectief, transparant en non-discriminerend te handelen, bevordert de gemeente Ommen een eerlijke mededinging. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op de lange termijn). De gemeente Ommen wenst geen ondernemers te betrekken in haar inkoopproces die de mededinging vervalsen.

4.7. Inkoopvoorwaarden

Bij iedere inkoop van leveringen en diensten worden de inkoopvoorwaarden van de VNG en voor aanbestedingen van werken de UAV van toepassing verklaard (zie paragraaf 2.2) en wordt door de gemeente Ommen een (concept)contract opgesteld. Uitzonderingen op deze regel dienen te allen tijde juridisch te worden getoetst.